

HÍRLEVÉL

A MAGYARORSZÁGON ÉLŐ NEMZETISÉGEK JOGAINAK VÉDELME T ELLÁTÓ BIZTOSHELYETTES
 NEGYEDÉVES SZAKMAI TÁJÉKOZTATÓJA

TARTALOM

- Szakmai találkozók és fórumok
- Statisztikai adatok
- Új közös jelentés és elvi állásfoglalás
 - nemzetiségi névhasználat
 - mezőőrök és közterület-felügyelők tevékenysége
- Emberi jogi üzenetek
- Kiemelt hazai és nemzetközi események
- A 2022. évi népszámlálás nemzetiségi adatai

300 Jahre Ansiedlung - nemzetközi tudományos fórum

ESETJOGI MOZAIK

Gyűlésbeszéd Magyarországon - nemzetközi szakmai konferencia

Szalayné Sándor Erzsébet
egyetemi tanár

Kedves Olvasó!

Konzolidált körülmények között az év harmadik negyedéve – július, augusztus, szeptember – általában zajmentes, nyugodt, pihenős hónapok. 2023 említett időszaka rácsafolt erre a szokásra: a nemzetiségi jogterületen és jogvédelemben dolgozó kollégáimmal közösen intenzív, eseménydús hónapokat éltünk át. A politikai, gazdasági és környezeti válságok, a pusztító háborúk körbevesznek minket, hatásaik közvetve vagy közvetlenül, és sajnos hatványozottan érintik sérülékeny embertársainkat. Az évek óta képviselt szakmai álláspontom továbbra is aktuális: a hétköznapi szintjén egyre erősödő, és az internetes megszólalások névtelensége által még inkább felerősített gyűlöletbeszéd még abban az esetben is rendkívüli veszélyeket hordoz a társadalmi békével szemben, ha nem éri el a bűncselekmény szintjét. Az egymás iránti szolidaritás hiánya és az általános bizalmatlanság állapota különösen súlyosan érinti a hátrányos helyzetben lévő személyeket, ügyeiket kellő empátiával és szakszerűen igyekszünk kezelni.

A HARMADIK NEGYEDÉV TAPASZTALATAI

Idén a nyári és őszi eleji időszak számos szakmai kihívást tartogatott a nemzetiségi jogterületen: a népszámlálás részletes nemzetiségi adatainak közzététele, a tanév kezdete, az Országgyűlés újrainduló munkája és a társadalmi szinten is megerősödő gyűlöletbeszéd mind különös figyelmet igényeltek. A fentiek mellett folytatódott a nagy számban érkezett szegregációs panaszok intenzív, helyszíni tapasztalatszerzéssel is támogatott vizsgálata.

Egyéni panaszok és hivatalból indított vizsgálatok, hazai és nemzetközi tapasztalatok, valamint a civil szervezetekkel folytatott szakértői párbeszéd révén az ombudsmanhelyettes három elvi állásfoglalás előkészítését kezdte meg, amelyek a nemzetiségi közösségek ellen is irányuló társadalmi feszültségek egyes gyűlöleten alapuló megnyilvánulási formáival foglalkoznak.

Ebben az időszakban került sor közel száz muzeális intézmény megkeresésére a tevékenységük nemzetiségi tartalmára vonatkozó vizsgálat keretében. Számos muzeális intézmény, nemzetiségi tájház kitöltötte a kérdéssort, ezzel is segítve a hivatalból indított vizsgálat lebonyolítását. Együttműködésüket köszönjük, az adatok feldolgozása folyamatban van.

KIEMELT SZAKMAI TALÁLKOZÓK ÉS FÓRUMOK

- Fernand de Varennes (ENSZ kisebbségvédelmi különmegbízottja)
- Christiana Markert (Német Szövetségi Köztársaság nagykövethelyettese)
- Schubert Olívia (Magyarországi Németek Országos Önkormányzata alelnöke)
- Holokauszt Roma Áldozatainak Emléknapja
- Nemzetiségi Szakmai Tanévnyitó Konferencia
- Pécs Város Napja Ünnepi Közgyűlés
- Improving the access to justice of Roma in Slovakia, Slovenia and Hungary (PRESS Project, Minority Rights Group Europe)
- 2022. évi népszámlálási eredmények szakmai bemutatója
- Itthon otthon MCC kerekasztal-beszélgetés a nemzetiségi fiatalokról
- Challenges Facing the Judiciary in the 21st Century Conference
- Alkotmánybíráskodás a Kárpát-medencében kerekasztal-beszélgetés

STATISZTIKAI ADATOK 2023

beadványok és hivatalból indított eljárások
levélforgalom
jogszabály-véleményezések
szakmai találkozók

3. negyedév	2023 összesen
54	270
434	1.133
6	15
24	114

KÖZÖS JELENTÉS A NEMZETISÉGI CSALÁDI ÉS UTÓNÉV ANYAKÖNYVI KIVONATBA HIVATALBÓL TÖRTÉNŐ BEJEGYZÉSÉVEL KAPCSOLATOS VIZSGÁLATRÓL

Egy német nemzetiséghez tartozó állampolgár beadvánnyal fordult az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalához, azt kifogásolva, hogy Budapest Főváros Kormányhivatalának elutasító döntése következtében a születési anyakönyvi bejegyzésében, illetve a személyazonosító igazolványában az édesanya német nemzetiségi családi és utónévnek átvezetésére nem került sor.

A konkrét ügy, valamint a kialakult jogalkalmazói gyakorlat minél teljesebb körű megismerése érdekében a biztos és a nemzetiségi biztoshelyettes megkereséssel fordultak Budapest Főváros Kormányhivatala vezetőjéhez, aki a szakmai álláspontjának kifejtése mellett – az egységes jogértelmezés és jogalkalmazás megteremtése érdekében is – beszerezte a szakmai irányító szervként eljáró Miniszterelnökség Hatósági Ügyekért Felelős Helyettes Államtitkársága álláspontját is.

A biztos és a nemzetiségi biztoshelyettes megállapították, hogy Budapest Főváros Kormányhivatala az édesanya kérelmét elutasító határozata jogszabálysértő volt, ám mivel a jogsértést saját hatáskörében megszüntette, az alapvető jogokkal kapcsolatos visszásságot nem állapítottak meg. Emellett azonban felkérték Budapest Főváros Kormányhivatalának vezetőjét, hogy a jövőben a hasonló esetek elbírálása során – a Kormány által a névváltoztatási eljárás lefolytatására kizárólagos illetékességgel kijelölt anyakönyvi szervként – a hatályos jogszabályok körültekintő alkalmazásával törekedjen a jogbiztonság követelményének következetes érvényesítésére.

A közös jelentés teljes szövege [itt](#) olvasható.

ELVI ÁLLÁSFOGLALÁS A MEZŐŐRÖK ÉS A KÖZTERÜLET-FELÜGYELŐK MISKOLCON VÉGREHAJTOTT ELLENŐRZÉSEINEK VIZSGÁLATÁRÓL

Egy roma származású helyi lakos beadványában sérelmezte, hogy a Miskolci Önkormányzati Rendészet (MIÖR) zöld ruhás rendészei (a mezőőrök) folyamatosan zaklatják a romákat Lyukóvölgyében és Percesen. Napi szinten ellenőrzik, hogy lopják-e az áramot, hova teszik a szemetet, van-e szennyvíztárolójuk, hogy tartják a kutyát, és elkérik a számláikat is. A panaszos szerint nem az a baj, hogy ellenőriznek, hanem az, hogy folyamatosan jönnek, korán reggel és este is, pihenni sem hagyják a családokat. Megítélése szerint ők semmi rosszat nem tettek, csak szegények, de békében szeretnének élni.

Az ügyben – a MIÖR által koordinált és más társszervekkel együtt Miskolc szegregált lakóterületein folytatott közös ellenőrzési gyakorlatot érintő, 2015. évi ombudsmani vizsgálatra is figyelemmel – a biztoshelyettes vizsgálatot indított, amelynek keretében megkereste Miskolc Megyei Jogú Város polgármesterét.

A biztoshelyettes az elvi állásfoglalásában a vonatkozó jogszabályokat és a beérkezett dokumentumokat áttekintve megállapította, hogy a mezőőrök és a közterület-felügyelők egyes esetekben a feladat- és hatáskörükbe nem tartozó olyan ellenőrzéseket végeznek Miskolc városának közigazgatási területén, melyek sértik a jogállamiság elvéből levezethető jogbiztonság követelményét, valamint közvetlenül veszélyeztetik az érintett ingatlanok tulajdonosainak, illetve használóinak a magánéletük tiszteletben tartásához és az otthonuk nyugalmának védelméhez való alapvető jogát.

Az elvi állásfoglalás teljes szövege [itt](#) olvasható.

ÜZENET

A ROMA HOLOKAUSZT NEMZETKÖZI EMLÉKNAPJA ALKALMÁBÓL

Részlet az ombudsmanhelyettes augusztus 2-án kiadott üzenetéből:

“A befogadás, az egyenlőség és a társadalmi igazságosság minden közösséget megillet.

Nemzetiségi ombudsmanhelyettesként hivatalbeli elődeimhez hasonlóan következetes és határozott álláspontom, hogy a nemzetiszocialista hatalom által elkövetett népirtások minden érintettjéről, a náci haláltáborokban életüket vesztett roma, zsidó, fogyatékossgal élő, és LGBT közösséghez tartozó áldozatokról nemcsak rendszeresen meg kell emlékeznünk, hanem fel kell hívnunk a figyelmet a holokauszthoz vezető történelmi folyamatokra, emberi és társadalmi bűnökre is.

A korábbi századok során felhalmozott előítélet és gyűlölet, az élet szinte minden területén alkalmazott diszkriminációs mechanizmusok, az ezzel összefüggő társadalmi közöny egyenes következménye volt a második világháború alatt a roma közösség tagjai ellen elkövetett szisztematikus üldözés és népirtás. Sajnálatos módon az ide kapcsolódó rasszista ideológiák magjai, az ezekből táplálkozó kirekesztés még ma is világszerte létezik és táptalajra talál.

Az elmúlt évek során készített szakmai dokumentumaimban kifejtett álláspontom továbbra is aktuális: a hétköznapi szintjén egyre erősödő – és az internetes megszólalások névtelensége által még inkább felelősített – gyűlöletbeszéd még abban az esetben is rendkívüli veszélyeket hordoz a társadalmi békével szemben, amennyiben e cselekmények nem érik el a bűncselekmény szintjét. Meggyőződésem, hogy az ezzel szemben történő fellépés közös társadalmi érdekünk és közös felelősségünk.”

A teljes üzenetet [itt](#) olvashatja.

ÜZENET

A GYŰLÖLETBESZÉD ÉS A BŰNBAKKÉPZÉS ELLENI FELLÉPÉSRŐL

Részlet az ombudsmanhelyettes augusztus 30-án kiadott üzenetéből:

“Munkám során kiemelt figyelemmel követem a gyűlöletbeszéddel és gyűlöletcselekményekkel kapcsolatos ügyeket, folyamatosan vizsgálom az ilyen cselekmények visszaszorításával kapcsolatos lehetőségeket. Minden alkalommal, amikor az szükséges, kötelességem felhívni a figyelmet arra, hogy a rasszizmus, az idegengyűlölet és az azt kifejező gyűlöletbeszéd elterjedése, hétköznapivá válása alapjaiban veszélyeztetik társadalmunk működését, ezért a kirekesztő, megbélyegző, emberi méltóságot sértő magatartások elleni fellépés mindannyiunk kötelessége.

Tanulnunk kell a történelem fájdalmas tapasztalataiból, és fel kell ismernünk azokat a veszélyes folyamatokat, amelyek visszafordíthatatlan reakciókat indítanak el társadalmunkban. A rasszista indítékból elkövetett fizikai atrocitások megjelenését általában megelőzi, ha a társadalmi érzékenység szintje csökkenni kezd a gyűlöletbeszéddel szemben. Mindannyiunk felelőssége tehát, hogyan szólalunk meg azokról a kiszolgáltatott csoportokról, amelyeket eleve előítéletek vesznek körül, és kötelességünk az is, hogy felemeljük a hangunkat, amikor különböző érdekekből bűnbakként kívánják ezen csoportokat felhasználni.

A szólásszabadság tiszteletben tartása mellett tehát hangsúlyozni kívánom, hogy a demonstrációknak és a különböző közösségi fellépéseknek minden esetben olyan módon kell megvalósulniuk, hogy azok ne sértsék mások emberi méltóságát, illetve érzékenységét. Nem fogadhatóak el azok a megnyilvánulások, amelyek a társadalmi béke és együttélés ellen hatnak, és amelyek alkalmasak arra, hogy egy már eleve kiszolgáltatott nemzetiségi, kisebbségi csoport tagjait megbélyegezzék, velük szemben megalázó, megfélemlítő légkört alakítsanak ki.”

A teljes üzenetet [itt](#) olvashatja.

“SO KERES, EUROPA?!” - EURÓPAI ROMA IFJÚSÁGI TALÁLKOZÓ

Az idei évben Magyarország adott otthont a “So keres, Europa?! - Mit csinálsz, Európa?!” elnevezésű nemzetközi roma ifjúsági találkozónak, amelyre a Phiren Amencia Nemzetközi Hálózat szervezésében Balatonkenesén került sor. Az augusztus 23-tól 28-ig tartó eseményre Olaszországból, Spanyolországból, Albániából, Litvániából, Németországból, Macedóniából, Bulgáriából, Belgiumból, Szlovákiából, Szerbiából, Montenegróból és Romániából érkeztek fiatalok, míg Magyarországot 50 aktivista fiatal képviselte.

A rendezvény kiemelt szakmai közreműködője az ombudsmanhelyettes volt, aki előadásában tematikusan bemutatta a fiataloknak a hazai nemzetiségi közösségek helyzetét, a nemzetiségi jogi rendszer és az egyenlő bánásmódra vonatkozó szabályozás struktúráját, valamint a roma közösségek speciális helyzetét a jogvédelem szempontjából. Gyakorlatából több közös jelentést és elvi állásfoglalást is megosztott, amelyekkel elsősorban az oktatási szegregáció tendenciáira, a szociális szolgáltatások strukturális problémáira, valamint az előítélet- és erőszakmentes közbeszéd kiemelt szerepére hívta fel a figyelmet. Az előadást követő beszélgetésen a fiatalok kérdéseik mellett saját országukból származó tapasztalataikat is megosztották.

A találkozóra hazai és európai uniós politikusok, döntéshozók, neves kulturális és közéleti szereplők is meghívták kaptak. [Részletek itt.](#)

300 JAHRE ANSIEDLUNG - NEMZETKÖZI TUDOMÁNYOS KONFERENCIA BUDAÖRSÖN

Az ombudsmanhelyettes részt vett a magyarországi németek három évszázaddal ezelőtti betelepülésének évfordulója alkalmából rendezett „300 Jahre Ansiedlung – Mit dem Wissen von heute über die Brücke der Vergangenheit Zukunft gestalten” címmel megrendezett két napos, nagyszabású szakmai konferencián. A rendezvény választott címe is utal arra, hogy a jelenkori magyarországi németiség számára fontos a múlt személyes és közösségi történeteinek az ismerete, amely a további jövőjük építését is megalapozza.

A Magyarországi Németek Országos Önkormányzata és a Jakob Bleyer Heimatmuseum által szervezett esemény első napjának a budaörsi városháza adott otthont, ahol az érdeklődők a történelemtudomány, a nyelvészet, szociológia és múzeumpedagógia hazai és német szakértői révén ismerkedhettek meg a német közösség betelepülésének történetével és annak szerteágazó társadalmi-kulturális hatásaival. Az eseményt a házigazda Gajdos-Frank Katalin, a Heimatmuseum igazgatójának köszöntője után Julia Gross, a Német Szövetségi Köztársaság nagykövete és Schubert Olivia, a Magyarországi Németek Országos Önkormányzatának elnökhelyettese, valamint Wittinghoff Tamás, Budaörs polgármestere nyitották meg. [Részletek itt.](#)

„KISEBBSÉGVÉDELEM EURÓPÁBAN” NYÁRI EGYETEM

2023. július 9. és 13. között zajlott a Kisebbségi Jogvédő Intézet és a Nemzetpolitikai Kutatóintézet „Kisebbségvédelem Európában” című, immáron tizenegyedik nyári egyeteme, rekordszámú, közel negyven hallgató részvételével. Az eseményen a Magyarországról, Erdélyből, a Felvidékről, Kárpátaljáról és a Vajdaságból érkezett fiataloknak Szalayné Sándor Erzsébet is előadást tartott „A nemzetiségi ombudsmanhelyettes feladatai és lehetőségei a hazai nemzetiségek védelmében” címmel. [Részletek itt.](#)

GYŰLÖLETBESZÉD MAGYARORSZÁGON NEMZETKÖZI KONFERENCIA

A Political Capital szeptember 27-én egész napos konferenciát rendezett „Gyűlöletbeszéd Magyarországon” címmel. Az esemény négy kerekasztal-beszélgetésből állt, amelyek a gyűlöletbeszéd kérdésének egyes elemeivel foglalkoztak, bemutatva és elemezve az adott témával kapcsolatos jogalkalmazási tapasztalatokat, szakmai dilemmákat, hiányosságokat és jó gyakorlatokat egyaránt. A beszélgetések interdiszciplináris szemléletét a különböző társadalomtudományi területek elismert szakembereinek bevonása biztosította.

A konferencia első beszélgetése a gyűlöletbeszédhez kapcsolódó szabályozási és jogalkalmazási kérdésekről szólt. A téma feldolgozásában az ombudsmanhelyettes mellett részt vett Kunos Zsuzsanna (TASZ), Muhi Erika (emberi jogi ügyvéd) és Polyák Gábor (Mérték Médiaelemző Műhely, HUN-REN, ELTE BTK), a moderátor Szontagh Veronika (Political Capital) volt. A beszélgetés érintette a jelenlegi szabályozást, a jogalkalmazási gyakorlatot, valamint azt, hogy milyen problémák, hiányosságok merülnek fel ezekkel kapcsolatban.

A résztvevők megállapították, hogy bár Magyarországon a gyűlöletbeszéd elleni beavatkozás jogi lehetőségei rendelkezésre állnak, hiszen a szabályozás a polgári-, média- és büntetőjogra is kiterjed, azonban már az egyes jogterületek definíciós alapja is eltérő, amelyet különböző – és eltérő fokban kidolgozott – dogmatikai háttér támogat. A jogalkalmazás során problémát jelent, hogy az információhiány, a hatóságokkal kapcsolatos bizalom vagy éppen a szégyenérzet miatt kifejezetten magas a látencia, így kevés ügy jut el a megfelelő érdekérvényesítő fórumokhoz. Az alacsony ügyszám és az eltérő dogmatikai háttér miatt a jogalkalmazói gyakorlat számos ponton nélkülözi az egységes szemléletet, protokollok hiányában pedig az állami intézmények sem képesek kezelni a hatáskörükben megjelenő eseteket. A beszélgetés résztvevői egyetértettek abban, hogy a jelenlegi beavatkozási lehetőségek nem tudják hatékonyan kezelni a rendszerszintű társadalmi problémákat. Külön is kiemelték az online gyűlöletbeszéd gyors ütemű és széles körű terjedését, amelynek megakadályozásához a szolgáltatók és az államok együttműködése elengedhetetlen lenne.

A nap további részében jogászok, szociológusok, szociálpszichológusok, civil szervezetek munkatársai és egy bűnügyi nyelvész osztották meg tapasztalataikat a gyűlöletbeszéd felismeréséről és monitorozásáról, a jelenség közösségi és társadalmi hatásairól, valamint a mesterséges intelligencia szerepéről.

A konferenciáról készült részletes feljegyzés [itt](#), az Első Pesti Egyetemi Rádió (EPER) által a panelbeszélgetésekről készített hangfelvétel a feljegyzés végén található meg.

FUEN KONGRESSZUS 2023 - PÉCS • FÜNFKIRCHEN • PEČUH

2023. szeptember 7-10. között zajlott a FUEN (Federal Union of European Nationalities – Európai Nemzetiségek Föderatív Uniója) 67. kongresszusa Pécsen. A város tizenöt évvel a 2008. évi kongresszust követően immár másodjára adott otthont az európai nemzeti kisebbségek és nyelvi közösségek legnagyobb találkozásának. Az idei év magyar szervezőpartnere és házigazdája a Magyarországi Németek Országos Önkormányzata volt.

A Kodály Központban tartott ünnepélyes megnyitón a Nemzetiségi Ombudsmanhelyettes mellett Engländerné Hock Ibolya, az LdU elnöke, Vincze Loránt EP-képviselő, a FUEN elnöke, Péterffy Attila, Pécs polgármestere, Potápi Árpád János határon túli magyar közösségekért felelős államtitkár és Ritter Imre, az Országgyűlés Nemzetiségi Bizottságának elnöke köszöntötte a résztvevőket.

Az előadók nyitóbeszédekben egyöntetűen hangsúlyozták a nemzeti kisebbségek aktív társadalmi szerepvállalásának fontosságát, amelyhez a megfelelő jogi környezet megteremtése, valamint a különböző kulturális identitásőrző törekvések jogalkalmazók és a társadalom részéről is megnyilvánuló támogatása is elengedhetetlen. A jelenlegi kihívásokkal teli időszakban fontos a közösségek elkötelezett együttműködése és közös gondolkodása helyi, regionális és európai szinten egyaránt. Ennek egyik mintája lehet a FUEN, amely a legnagyobb kisebbségi ernyőszervezet Európában: 100 tagszervezetet tömörít 36 államból. A kisebbségek kulturális és oktatási jogai, a tagállamokban fellelhető joggyakorlatok és követendő példák, valamint a következő időszak prioritásainak meghatározása is megfogalmazódott a beszédek során.

Az Ombudsmanhelyettes beszédében kiemelte: a nemzeti és etnikai kisebbségek sajátos egyéni és közösségi jogai alapvető szabadságjogok. E jogok összessége nem a többség ajándéka és nem a kisebbség kiváltsága, és forrásuk nem a nemzeti és etnikai kisebbségek számaránya, hanem a másághoz való jog, amely az egyéni szabadság és a társadalmi béke tiszteletben tartásán alapul. Felidézte, hogy 2023 különleges év a kisebbségi jogok szempontjából: két kiemelten fontos nemzetközi szerződés és egy magyar jogszabály kerek évfordulóját is ünnepelhetjük. Ezek a 70 éves Emberi Jogok Európai

Egyezménye, a 25 éves Nemzeti Kisebbségek Védelméről szóló Keretegyezmény, valamint a 30 éves nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló törvény. Mindhárom dokumentum látszólag időben és térben egymástól függetlenül létezik, de mindhárom csak egymásra vonatkoztatva tudja kifejteni az alkotói által előirányzott joghatását, és csak egymást kiegészítve tudja biztosítani a hatálya alá tartozó közösségek és tagjaik általános emberi és speciális nemzetiségi jogait. A köztük lévő hidat pedig csak a jóhiszemű jogalkalmazás építheti fel.

Az ünnepségen sor került a 2023. évi FUEN-díj átadására is, amelyet Renate Schnack, a Schleswig-Holstein németországi tartományból származó politikus és volt kisebbségi képviselő kapott, az európai őshonos nemzeti kisebbségek és nyelvi csoportok érdekében végzett elkötelezett és odaadó munkájáért. A FUEN-díjat 2019 óta évente egyszer ítélik oda olyan személyeknek, akik aktívan tevékenykednek a kisebbségvédelem területén, és akik elhivatottan és elkötelezetten dolgoznak az őshonos és nemzeti kisebbségek és nyelvi csoportok fejlesztéséért és elismeréséért.

Az esemény [részletes beszámolója itt](#) olvasható.

A 2022. ÉVI NÉPSZÁMLÁLÁS NEMZETISÉGI ADATAI

A népszámlálásról szóló törvény értelmében a Magyarország területén 2022. október 1-jén 0 órakor fennálló állapot alapulvételével a természetes személyekről és a lakásokról nép- és lakásszámlálást (népszámlálás) kellett tartani, amelyet a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) hajtott végre. A népszámlálás adatfelvételére 2022. október 1. és 2022. november 20. között került sor. Az összeírásból kimaradt személyek és lakásuk póttösszeírását 2022. november 28-ig kellett befejezni.

A népszámlálásban való részvétel minden Magyarországon élő személynek kötelező volt, a nemzetiséghez tartozással kapcsolatos adatokról – nemzetiséghez tartozás, az anyanyelv és a családi, baráti közösségben használt nyelv - azonban önkéntesen nyilatkozhattak az érintettek. A fenti kérdésekre a lakosság 86%-a válaszolt.

A népszámlálások során a nemzetiségi közösségekről nyert statisztikai adatok hozzájárulnak ahhoz, hogy megismerjük, megértsük és értékeljük Magyarország társadalmi jelenségeit és folyamatait, amelyek alapul szolgálnak a társadalmi, gazdasági és szakpolitikai döntések előkészítéséhez. A népszámlálások során nyert adatok kiemelt jelentőségűek azért is, mert a nemzetiségek jogairól szóló törvény a nyelvhasználati jogok gyakorlását és a települési nemzetiségi önkormányzati választások kiírását a hazai nemzetiségek népszámlálás során regisztrált arányához, számához köti.

Az ombudsmanhelyettes [2/2020. számú elvi állásfoglalásában](#) részletesen vizsgálta a népszámlálás előkészítését és annak végrehajtását érintő kérdéseket. Emellett a folyamat előkészítése során együttműködött a KSH-val és a nemzetiségi érdekképviseleti szervezetekkel.

A népszámlálás eredményeinek értékelése az egyes közösségek tagjainak és vezetőinek, valamint a tudományos-szakmai közösség feladata lesz a következő években.

Népszámlálás 2022

	2001	2011	2022
bolgár	2.316	6.272	6.109
görög	6.619	4.642	6.178
horvát	25.730	26.774	21.824
lengyel	5.144	7.001	7.398
német	120.344	185.696	142.551
örmény	1.165	3.571	4.199
roma	205.720	315.583	209.909
román	14.781	35.641	27.554
ruszin	2.079	3.882	7.111
szerb	7.350	10.038	11.622
szlovák	39.266	35.208	29.881
szlovén	4.832	2.820	3.965
ukrán	7.393	7.396	24.615
Összesen	442.739	644.524	502.916

ESETJOGI MOZAIK

Egy roma nemzetiségű panaszos az önkormányzat kisajátítási eljárását, értékbecslését kifogásoló beadvánnyal fordult a nemzetiségi biztoshelyetteshez. A panaszos szerint az önkormányzat a szülei házát, illetve az általa épített házat ki akarta sajátítani, az önkormányzat ajánlatában szereplő kisajátítási érték azonban jóval kevesebb volt, mint az ingatlanok valós forgalmi értéke.

[Részletek itt.](#)

Egy roma nemzetiségű panaszos lakhatási ügyében fordult segítségért a nemzetiségi biztoshelyetteshez. A panaszos családjával egy önkormányzati szükséglakásban él, jogcím nélkül, ezért állandó lakcímket fiktívvé nyilvánították. A kizárólag településszintű lakcímmel rendelkező panaszos sérelmezte, hogy a lakcímproblémáik miatt számos nehézségbe ütköztek a támogatások igénybevétele során. Emellett azt is kifogásolta, hogy az új önkormányzati lakás igénylésére vonatkozó kérelmeiket elutasítják.

[Részletek itt.](#)

Egy roma nemzetiségű panaszos azt sérelmezte, hogy a gyámhatóság elutasította az unokái családba fogadására vonatkozó kérelmét, arra hivatkozva, hogy cukorbeteg. Beszámolt arról is, hogy elvesztette az unokáival történő kapcsolattartás engedélyezéséről szóló határozatot, és amikor annak pótlásáról érdeklődött telefonon, a gyámhatóság munkatársai elfogadhatatlan hangnemben beszéltek vele. Újabb beadványában, egy végrehajtási ügyben azt kifogásolta, hogy nem kapott tájékoztatást a követelések jogalapjáról és a befizetett, illetve fennálló tartozása elszámolásáról sem.

[Részletek itt.](#)

Egy kelet-magyarországi település roma nemzetiségi önkormányzatának (RNÖ) elnöke több panasszal is fordult a nemzetiségi biztoshelyetteshez. Elsőként felnőtt gyermeke meghatalmazott képviselőjeként sérelmezte, hogy fia nemzetiségi képviselői mandátumát megszüntették. Következő panaszában azt kifogásolta, hogy a települési önkormányzat kiköltöztette az RNÖ-t az 1995-től használatába adott ingatlanból, más önálló ingatlant azonban nem biztosított a nemzetiségi önkormányzat számára. Újabb beadványában a panaszos egy önkormányzati kiadványban megjelenő cikket sérelmezett, amely álláspontja szerint hamis állításokat tartalmazott az elnöki tevékenységéről. Végül panaszként fogalmazta meg, hogy az RNÖ nem gyakorolhatta az egyetértési jogát a helyi óvoda vezetőjének kinevezése során. [Részletek itt.](#)

A biztoshelyettes vizsgálta egy roma származású fogvatartott egészségügyi ellátásának körülményeit. A panaszost végül átszállították az állapotának megfelelő bv. intézetbe.

[Részletek itt.](#)

**Alapvető Jogok Biztosának Hivatala
Nemzetiségi Biztoshelyettes Titkársága**

1055 Budapest, Falk Miksa utca 9-11.
nemzetiseg.info@ajbh.hu

